

**MOBILNOŚĆ
WŁOCHY - BARI
20- 24 X 2025
JOB SHADOWING**

W ramach projektu **"Smart hards, smart minds"** w październiku zrealizowałyśmy mobilność do Bari we Włoszech. W dniach 20-24 X 2025 uczestniczyłyśmy w naszym kolejnym **job shadowing**, podczas którego mogłyśmy obserwować pracę włoskich nauczycieli i terapeutów. We Włoszech od 1977 nie funkcjonuje edukacja specjalna i wszystkie dzieci z wyzwaniami rozwojowymi są włączane w masową edukację. Włosi przez wiele lat wypracowali model edukacji, w którym razem uczestniczą wszystkie dzieci.

Nasz udział w **job shadowing** w całości poświęcony był obserwacji włączania uczniów z niepełnosprawnością w edukację masową. Unia Europejska promuje bowiem włączanie społeczne osób o mniejszych szansach. **Włączenie i różnorodność**- jest jednym z głównych priorytetów programu Erasmus+ na lata 2022-2027 .

ISTITUTO COMPRENSIVO "ARISTIDE GABELLI" to włoska szkoła podstawowa zlokalizowana w dzielnicy Bari – San Spirito. Podczas naszego pobytu zapoznano nas z włoskim systemem, w którym:

- ✚ każde dziecko ma taką samą możliwość uczęszczania do szkoły, bez względu na choroby, niepełnosprawności lub inne problemy (np. nieznaną języka włoskiego, jak w przypadku dzieci imigrantów).
- ✚ zakłada się przystosowanie całego otoczenia dziecka i współpracę wszystkich instytucji, które je otaczają, aby w szkole i na drodze socjalizacji mogło osiągnąć pełnię swojego rozwoju edukacyjnego, społecznego i emocjonalnego.

Co zobaczyłyśmy?

W czasie naszego pobytu obserwowałyśmy zajęcia w edukacji włączającej z uczniem z niepełnosprawnością w stopniu lekkim i umiarkowanym, z ADHA i z autyzmem. Przede wszystkim utwierdziłyśmy się w przekonaniu, że nie ma idealnych i stałych schematów pracy z uczniem z wyzwaniem rozwojowym. Ilu uczniów w edukacji włączającej tyle strategii, różnorodnych rozwiązań i pomysłów na szkolną edukację. Niektórzy uczniowie spędzają we włoskiej szkole 5 godzin, inni 9, inni tyle ile dzieci normatywne. Wszystko zależy od ustaleń jakie podejmuje zespół nauczycieli opracowujący program indywidualny dla konkretnego ucznia. Podczas zajęć mieliśmy okazję obserwować, jak realizowana jest inkluzja w praktyce – uczniowie o różnych potrzebach pracowali razem, wspierając się i ucząc poprzez

wspólne działania. Obserwowałyśmy uczniów z wyzwaniami rozwojowymi na lekcji matematyki, sztuki, przyrody, języka angielskiego i języka włoskiego.

Naszym opiekunem była Polka na stałe mieszkająca we Włoszech, która pracuje właśnie jako nauczyciel wspierający. Podczas przerw wymienialiśmy z nauczycielami doświadczenia, rozmawialiśmy z naszymi włoskimi kolegami o plusach i minusach edukacji włączającej.

Równoległe z nami w ISTITUTO COMPRENSIVO "ARISTIDE GABELLI" przebywali nauczyciele i uczniowie z Rumunii. Wspólnie uczestniczyliśmy w warsztatach o tematyce ekologicznej. Wspólna zabawa, ruch i nauka w duchu ekologii połączyły uczestników w wyjątkowej atmosferze współpracy. W ostatnim dniu otrzymaliśmy certyfikaty oraz wymieniliśmy się upominkami.

Nasz wyjazd obfitował również w działania kulturowe. Miałyśmy możliwość wielokrotnie spacerować po uroczym Bari, mieście które ściśle jest związane z polską królową Boną. Tu jest ona pochowana w grobowcu w Bazylice Świętego Mikołaja patrona Bari. Miałyśmy możliwość odwiedzić miasto umieszczone na liście Światowego Dziedzictwa UNESCO - unikatowe miasteczko **Alberobello** z uroczymi domkami Trulli. Odwiedziłyśmy malownicze **Locorotondo**, spacerowałyśmy po **Polignano a Mare**, które słynie z unikatowej plaży Lama Monachile wciśniętej pomiędzy dwa wysokie klify oraz zachwycaliśmy się spokojnym **Monopoli**.

W czasie naszego pobytu spotkałyśmy się także z naszą już wieloletnią partnerką projektową i włoską przyjaciółką **Loredaną Matarrese**. To właśnie ona jako pierwsza przybliżyła nam model włoskiej edukacji inkluzyjnej. Od tamtego czasu połączyły nas godziny rozmów, wspólne poszukiwania edukacyjnych rozwiązań, wymiana pomysłów i niekończące się inspiracje. Na spotkaniu ustaliłyśmy założenia naszej dalszej współpracy.

Zachwyciłyśmy się również włoskimi smakami. Wśród nich numer jeden to oczywiście pizza w wielu wersjach. Kosztowałyśmy także wyrabiany w Bari makaron orecchiette con cime di rapa, jadłyśmy panzerotti i focaccine barese. Nie sposób było oprzeć się włoskim deserom- oryginalnym gelato, tiramisu czy canollo z jedyną w swoim rodzaju włoską kawą.

Czy nasza mobilność była udana?

Tak, tak, tak! Bo nic tak nie rozwija i nie otwiera oczu, jak kontakt z ludźmi, którzy żyją trochę inaczej, pracują w innych realiach, funkcjonują w odmiennym systemie, a mimo to – myślą podobnie o tym, co w edukacji najważniejsze. A najważniejszy w edukacji jest człowiek. Nie program, nie papierologia, nie wyniki... tylko drugi człowiek – uczeń, nauczyciel, rodzic, kolega. Bo edukacja włączająca zaczyna się właśnie od empatii, zrozumienia i uważności.

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**